

Ni vse zlato: Evropski poslanci hočejo ukiniti "zlate potne liste"

Tako imenovani zlati potni listi bi bili lahko kmalu stvar preteklosti.

Tako imenovani "zlati potni listi" bi morali biti v EU stvar preteklosti, pravi poročilo, ki ga je Parlament sprejel na plenarnem zasedanju marca 2022.

Novo poročilo poziva EU, naj prepove prodajo državljanstev preko investicijskih shem in da naj regulira sheme prebivališča preko investicij. Ti shemi podeljujeta državljanstvo EU ali rezidentski status državljanom tretjih držav v zameno za finančne investicije.

Merila, kaj šteje za investicijo, so že dolgo prenizka, pravi avtorica poročila Sophie in 't Veld (Renew Europe, Nizozemska). "Rezidenstvo EU bi moralo biti podeljeno le ljudem, ki dejansko investirajo v gospodarstvo in ki jim je mogoče zaupati kot legitimnim investitorjem, brez

kriminalnega ozadja," je dejala.

Za shemi je značilno, da imata nizke ali sploh nobenih zahtev o fizični prisotnosti in da omogočata "hiter postopek" do rezidentskega statusa v državi članici v primerjavi z ovirami, na katere ljudje naletijo pri iskanju mednarodne zaščite, zakonitih migracij ali naturalizacije preko običajnih kanalov. Prejemniki lahko takoj uživajo svobodo gibanja v schengenskem območju.

Poročilo odbora za državljanske svoboščine (LIBE) pravi, da so sheme, ki državljanstvo pogojujejo s finančnimi naložbami "vprašljive z etičnega, zakonskega in gospodarskega vidika."

Sheme državljanstva na podlagi investicij imajo trenutno tri države EU: Malta, Bolgarija in Ciper. Rezidentstvo na podlagi investicij trenutno izvaja dvanajst evropskih držav. Minimalna naložba je med 60.000 in 1.250.000 evrov.

Raziskava je ocenila, da je v EU rezidentstvo ali državljanstvo preko teh shem med letoma 2011 in 2019 pridobilo več kot 130.000 oseb, skupni znesek investicij je bil ocenjen na 21,4 milijarde evrov.

Rdeča preproga za sumljive ljudi

Poročilo pravi, da sheme vplivajo na vse države EU, saj odločitev ene države pomeni pravice posameznika v vseh drugih državah: pravica gibanja, glasovanja in kandidiranja na volitvah, in dostop do skupnega trga.

Posledice za druge države so lahko korupcija, pranje denarja, varnostne grožnje, izogibanje davkom, pritiski na nepremičninski sektor in slabšanje notranjega trga.

Države ne vpogledajo vedno v dostopne baze podatkov EU ali si izmenjajo podatkov o takšnih preverbah in postopkih, pravi poročilo, ki izraža skrb, da so nekatere države sprejele prijavitelje, ki ne ustrezajo varnostnih zahtevam.

"Pomanjkljiv nadzor je pomenil, da je bila pogrnjena rdeča preproga korupciji in pranju denarja. Sumljivi ljudje so plačali visoke zneske, da so dobili dostop do EU. Skupnosti od tega niso imele koristi, temveč so utrpeli škodo zaradi korupcije. Novinarji, ki preiskujejo nekatere prišleke, se včasih utrpeli hude posledice," je dejala in 't Veld. "Evropa na različne načine nosi breme praks, ki minimalno koristijo nekaj vladam."

Evropska komisija je leta 2020 pričela postopek ugotavljanja kršitev proti Cipru in Malti zaradi shem pridobivanja državljanstva preko investicij. Poročilo poziva Komisijo, naj nadaljuje s postopki.

Plin ali gotovina?

Ruski napad na Ukrajino je sheme v zadnjih tednih še dodatno postavil pod žaromet.

"Kremelj je dolgo menil, da lahko kupi pot v Evropo. Čas je, da zapolnimo vrzeli, končamo fenomen tako imenovanih zlatih potnih listov, ki omogočajo pot do evropskega državljanstva skozi stranska vrata, in zagotovimo, da ruska gotovina ne postane novi ruski plin," je predsednica Parlamenta Roberta Metsola, ki prihaja z Malte, [dejala v tvidu](#).

V resoluciji, sprejeti 1. marca, so evropski poslanci zahtevali, naj države EU, ki imajo te sheme, pregledajo vse prejemnike in prekličejo tiste, ki so bile podeljene bogatim Rusom, še posebej tistim, ki so bili povezani s sankcioniranimi posamezniki in podjetji.

Parlament je o poročilu razpravljal v ponedeljek v Strasbourgu in ga sprejel v torek. Komisija mora sedaj pripraviti zakonodajni predlog ali utemeljiti, zakaj tega ne bo storila.

Več

[Sporočilo za javnost](#)

[Dosje postopka](#)

[Raziskava](#)